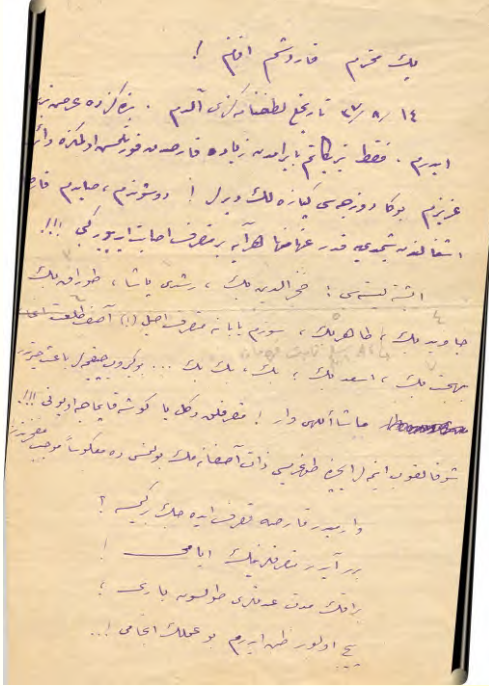

BİR MUTASARRIFIN MEKTUBU (Batum Mebusu Edib Beğ)

Pek Muhterem Kardeşim Efendim,

14/8/37 (1921) tarihli lutufnâmenizi aldım. Bendeniz de arz-ı tebrikat ederim. Fakat tebrikatım bayramdan ziyade **Kars**'dan kurtulmuş olmanıza dairedir! Azizim, buna düzcüsü kepezelik derler! Düşündüm, saydım, **Kars**'ın işgalinden şimdiye kadar anha minha her aya bir mutasarrıf isâbet ediyor gibi!!!

İşte listesi: Fahreddin Beğ, Rüşdi Paşa, Durak Beğ, Cavid Beğ, Tahir Beğ. Sözüm yabana mutasarrıf-ı asil (!) Asaf Tal'at Ağa, Behçet Beğ, Es'ad Beğ; beğ, beğ, beğ... Bu girip çıkmalar bâis-i hayretidir. Maşaallahı var! Mutasarrıflık değil ya köşe kapmaca oyunu!!! Şu kalkıp inmeler içinde doğrusu zât-ı asafânemin bulunması da ma'kusen mucib-i mefharetdir.

Var mıdır **Kars**'a tasarruf edecek bir kimse?

Birer aydır mutasarrıflarının eyyâmı!

Bırakın müddet-i iddetleri dolsun bari

Pic olur zannederim bu amelin encamı!

Ardahan cânibelerine de üçüncü sınıf valilerden Nazım Beğ ta'yin buyurulmuş. Mevlâ muvaffak etsin... Bu menhus vazifeden kurtulduğum günden beri rahat uykuyu uyumakdayım. Buna mutasarrıflık değil eşkiya muhafızlığı, gülâbcılık ve süngercilik derler ki bu işlere âlet olmak tab'ıma muhalif ve hesabıma muğayirdir... Kendimin mükerreren talep etmiş olduğum bu infisâlin bıraktığı te'sir ise -teşbihde hata aranılmayacağına iğtiraren- şu iki kelimede münderiçdir:

Hırsızların içinde kalmış idim yalnız,
Pabucumu veriniz, abdestimi alınız!

Muhterem Beğim, işin mühimi, dava-yi millîmizi ve istiklâlimizi kazanmaktır... Evet, bu keyfi hallerin hepsi düzelir. Ağız torba gibi büzülmez, bir gün söyleyecektir. Parmak, makarna gibi kırılmaz; bir gün yazacaktır. Kanunun fevkında hareket edenler kendi kuyularını kazacaktır, dır, dır, dır, dır!!! Olmayınca dırdır, imdada erişmez Hızır!

Bendeniz tebdîl-i fikir etdim. Erzurum'da dâva vekâleti yapmayacağım. Kendi çocukluğumun yanına, Antalya'da icrâ-yı vekâlet edeceğim... Binaenaleyh Artvin, Hopa tarikıyla Trabzon'a ve oradan Antalya'ya gideceğim. Zât-ı âlileri de bu yolu ihtiyâr buyurursanız şeref-i refakat-ı âliyelerini pek arzu ederim. Belki buradaki işlerinizi de birkaç gün içinde yoluna koymuş olursunuz... Bayram ertesi gitmek niyetindeyim. Teşrifinize intizâren beş gün kadar bekleyebilirim. Karar-ı âlinizi telefonla yahut mektupla lütfen bildirirsiniz değil mi?

Hulasa-i kehanet:

O kadar avcı ki bir zât-ı benâm
Yine bir taş ile vurdu iki kuş!
Zorbalık eyler ise böyle devam,
Ötecek Kafkas Eli'nde baykuş!

İhtirâmat-ı fâikamın kabulünü ve sual buyuranlara selâm-ı acizânemin tebliğini ricâ ederim mîrim...

Şehir-i handan vâkıf-ı hâlet,
Afacan, geveze Asaf Tal'at

Not: Bu mektubu kaleme alan Talat (Sönmez) Bey, (1875-Ankara-1950): 1922 yılında **Ardahan** Mutasarrıflığına tayin edilmiş ve ertesi yıl **Ardahan**, daha sonra da Ankara Milletvekili olmuştur

